

PROHLÁŠENÍ PRODUKČNÍCH ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ KROMĚŘÍŽSKA

My vedoucí představitelé zemědělských podniků, agronomové těchto podniků, zemědělci produkční oblasti Kroměřížska protestujeme proti stupňujícímu se hromadnému rušení přípravků na ochranu rostlin (POR) v České republice.

Zemědělské firmy hospodařící na Kroměřížsku se výrazným způsobem podílejí na zemědělské výrobě České republiky. Hospodaříme na výměře cca 32 tis. ha zemědělské půdy. V našem okrese k dominantním a tradičním plodinám patří pšenice ozimá pěstovaná na ploše 8,5 tis. ha, jarní ječmen na 4 tis. ha, cukrovka na 1,2 tis. ha, kukuřice na 1,4 tis. ha, řepka ozimá na 4,6 tis. ha, mák na 0,5 tis. ha.

Naši situaci stále více ale komplikují zásahy státu (Ústředního a kontrolního úřadu zemědělského a Státního zdravotního úřadu, dále ÚKZÚZ a SZÚ) v podobě redukce účinných látek přípravků na ochranu rostlin proti škodlivým činitelům.

Prakticky každý měsíc se dovídáme, že ÚKZÚZ ruší, restringuje a neprodlužuje platnost pesticidů, často ucelených skupin účinných látek. Tato opatření mají za následek jediné – zhoršují postavení produkčních zemědělců na Kroměřížsku a v celé naší zemi. Při obhajobě těchto zákazů se od zástupců ÚKZÚZ, spadajícího pod gesci ministerstva zemědělství, a představitelů mnohých politických stran naší země a politiků EU argumentuje, že se ruší jen ty přípravky na ochranu rostlin, které mají plnohodnotné alternativy těchto zákazů. Není to pravda!

Zvláště zoufalá je situace POR ze skupiny insekticidů.

V letošním roce byly zrušeny insekticidy na bázi organofosfátů. K ochraně řepky proti stonkovým krytonoscům nemají náhradu. Vlivem globálního oteplování Země se v naší oblasti prodlužuje vegetační období, které se projevuje zvláště v jarních měsících opakovanými periodami vpádu chladného počasí. Nálety tohoto škůdce jsou proto rozvleklé. Použití zbývajících POR ze skupiny pyretroidů je pro krátkodobou účinnost prakticky nemožné, nehledě na nízkou účinnost způsobenou rezistencí. K čemu je nám získání zápisu chráněného označení v rámci EU „Český modrý mák“, k čemu je nám tradice a náš um v pěstování této plodiny, když jsme ztratili účinnou zbraň proti krytonosci makovicovém zákazem insekticidu ze skupiny organofosfátů.

V letošním roce dojde ke zrušení používání prakticky všech přípravků ze skupiny neonikotinoidů, včetně mořidel. Neexistuje adekvátní náhrada. Jen na základě výjimky, obnovující se s nejistotou rok co rok ministerstvem zemědělství, jsme se letos vyhnuli situaci, se kterou jsme řešili před 50 lety při pěstování cukrovky. Tehdy řádil maločlenec čárkovaný, obávaný škůdce této plodiny. V té době se cukrovka nevysévala na konečnou vzdálenost a případné ztráty jedinců se upravily jednocením spojeným s množstvím lidské práce. Jaké důsledky mělo zrušení mořidel osiva cukrovky na bázi neonikotinoidů poznali na vlastní kůži zemědělci ve Francii a poznali ji pěstitelé cukrovky v Rakousku, kde se nekontrolovaně šíří prvorepublikový škůdce lakonosec libečkový. Jaké negativní důsledky budou mít v technologii pěstování ozimé řepky zrušení těchto insekticidů, poznáme v příštích suchých letech při řešení výskytu bejdomorky kapustové.

Ukončení a omezování používání přípravků s účinnou látkou glyfosát povede k rozšíření obávaného plevele našich polí, pýru plazivého.

Zrušení desikantů na bázi paraquatu a diquatu bez proklamované možnosti náhrady omezilo pěstování slunečnice v teplejší řepařské oblasti, jako je Kroměřížsko, omezilo nebo zrušilo mnohé

semenářské plochy v naší oblasti. Toto opatření postavilo množitele osiva svazenky, pohanky, hořčice, jetelovin a trav, tedy tolik proklamovaných environmentálních plodin, do neřešitelné situace.

Neřešitelná, nebo velmi diskutabilní, je po zákazech POR situace při potlačování mšic, kohoutků, přenašečů viróz v obilovinách, třásněnek, osenic a mšic v ostatních plodinách řepařské výrobní oblasti.

To je jen malý příklad důsledků omezování POR.

Přípravky neaplikujeme bezúčelně. Nejsou zadarmo, stejně jako jejich aplikace. Konec konců všichni respektujeme zásady integrované ochrany rostlin, šetříme vlastní kapsu i přírodu. Konec konců všichni procházíme povinnými školeními, zkouškami a k dispozici máme moderní aplikační techniku.

Každý ekologicky zaujatý člověk, pyšníci se enviromentálním pohledem na svět by si měl uvědomit, že takovéto hromadné omezování POR povede minimálně ke dvěma zásadním důsledkům.

1/ Sníží účinnost zúženého portfolia povolených POR na škodlivé činitele podle obecných zásad antirezistentní strategie ochrany rostlin.

2/ Sníží českou produkci, zdraží českou výrobu a ta bude nahrazována dovozem plodin vyprodukovaných v zemích, kde tato omezení nejsou vydávána nebo kde jsou povoleny výjimky ze zákazů, které nařizuje EU.

Každé rozhodnutí úřadů má své ekonomické důsledky. Zemědělci ztrácí účinné zbraně na potlačování škůdců, jejichž případná škodlivost má pro nás, produkční zemědělce, nedozírné ekonomické důsledky. Pokud to ministerstvo zemědělství myslí s ochranou životního prostředí komplexně a ne jednostranně, mělo by přes instituci ÚKZÚZ zajistit kvalitní signalizaci výskytu škodlivých činitelů včetně husté sítě stanic, kontrolujících stav rezistence škůdců proti zbytku registrovaných účinných látek obsaženým v POR. Činnost ÚKZÚZ se v okresním měřítku zúžila na kontrolní činnost, signalizaci výskytu škůdců nezajišťuje a konvenční zemědělec je tak odkázán na privátní organizace.

Hysterickými a vědecky nepodloženými důkazy škodlivosti restringovaných POR na životní prostředí, a jejich rušení bez adekvátní náhrady, se docílí jen jednoho. Naše pole budou bez kvetoucích plodin, jako je řepka, mák, slunečnice, hořčice, svazenka a jiné. Nebudeme je pěstovat, abychom množili škůdce, kteří nám vzápětí zničí naši úrodu. Včelaři, těšte se! Pole se budou zelenat samými obilovinami a kukuřicí.

Laická veřejnost, ovlivňovaná ekologickými organizacemi, panelákovými lidmi, kteří zemědělství srovnávají se svými květináči za okny svých balkonů, politici, kteří mají strach, aby neztratili hlasy těchto lidí zcela odtržených od zemědělské problematiky, jsou spokojeni. Do té doby, než my produkční zemědělci, budeme co 3, 4dny ošetřovat škůdce polních plodin POR ze skupiny pyretroidů. Budeme tak činit proto, že to jediné nám zůstává povolené používat. Přípravky krátkodobého, diskutabilního účinku. Laická veřejnost nás pak bude ještě více obviňovat z poškozování životního prostředí.

Vážení ředitelé státních institucí a jejich úředníci! Vzpamatujte se! Přestaňte si hrát na celorepublikovou přírodní rezervaci a zastavte nesmyslnou hysterii proti ochraně plodin, pěstovaných na polích produkčních zemědělců, nebo brzy nebudete pít české pivo nebo jíst makové koláče z máku vypěstovaného na českých polích. Budete jíst a pít náhražky, dovezené buh ví odkud, s tučnou uhlíkovou stopou.

Uvědomte si a přiznejte to veřejně, že bez chemických přípravků k ochraně zemědělských plodin se ještě dlouho neobejdeme!

My níže vyjmenovaní zemědělci okresu Kroměříž považujeme za nutné vás na vznikající kolaps v chemické ochraně rostlin včas upozornit, a proto žádáme:

- **informace o každém dalším chystaném zákazu účinné látky s předstihem dvou let**
- **informace o tom, jak a s jakým výsledkem jednali konkrétní zástupci v EK**
- **zdůvodnění zákazu každé účinné látky ÚKZÚZ i SZÚ**
- **informace jaká jiná účinná látka nebo jaký jiný přípravek plnohodnotně nahradí zakázanou substanci**
- **informace o dopadu zakázané účinné látky na rozsah a způsob pěstování konkrétní plodiny v ČR (ekonomické dopady pro podniky, potravinářský průmysl a spotřebitele)**
- **informace o stejném zákazu a výjimkách zákazu v dalších zemích EU**
- **vypracování a předložení takových metod ochrany rostlin, aplikovatelných v produkční zemědělské praxi a ne u zahrádkářů a envi nadšenců**

V Kroměříži dne: 14.4.2021

Seznam zemědělských subjektů hlásících se k Prohlášení je k dispozici u předsedy AK a ZS okresu Kroměříž ing. Martina Gabrhelíka (e-mail: ekonom@zamoravi.cz)

Na vědomí: ÚKZÚZ
SZÚ
ministr zemědělství ČR
MZ ČR – oddělení polních plodin
ministr životního prostředí ČR
předseda ZS ČR
prezident AK ČR
Česká asociace ochrany rostlin
Česká společnost rostlinolékařská, z.s.
redakce časopisu Zemědělec
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž s.r.o.
OZ Výzkumný ústav olejin Opava
VÚRV v.v.i. Ruzyně
Výzkumný ústav pícninářský, spol. s r.o.
Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejin
Svaz pěstitelů cukrovky Čech
Svaz pěstitelů cukrovky Moravy a Slezska
Český mák s.r.o.